

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 16 listopada 2021 r.

Znak: WK-610/25/4/21

Pan
Jan Góra
Wójt Gminy
Lipowa

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 2 sierpnia 2021 r. do 3 września 2021 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Lipowa** za okres od 1 stycznia 2017 r. do 3 września 2021 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 17 września 2021 r. przez Wójta Gminy Lipowa oraz Skarbnika Gminy Lipowa, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W 2020 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „Świadczenie usług w zakresie transportu niepełnosprawnych dzieci z miejscowości położonych w Gminie Lipowa do placówek kształcących i z powrotem wraz z zapewnieniem opieki podczas transportu”, w którym dokonano zmiany terminu składania i otwarcia ofert, a ogłoszenie o zmianie ogłoszenia w tym zakresie zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych po upływie ww. terminu składania i otwarcia ofert.*

Powyższym naruszono art. 38 ust. 4a pkt 1 w związku z dyspozycją art. 41 pkt 10, art. 36 ust. 1 pkt 11 oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.), które nakazują zamawiającemu jednolite określanie terminu składania ofert, zarówno w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jak i w ogłoszeniu o zamówieniu.

Do treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia wprowadzono zmianę polegającą na zmianie terminu składania ofert (tj. z dnia 11 sierpnia 2020 r. godz. 9⁰⁰ na dzień 13 sierpnia 2020 r. godz. 9⁰⁰), natomiast ogłoszenie o zmianie ogłoszenia o zamówieniu (w sprawie zmiany terminu składania ofert) zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 24 sierpnia 2020 r.,

Powyższe mogło prowadzić do sytuacji, w której wykonawcy potencjalnie zainteresowani udziałem w niniejszym postępowaniu podjęli decyzję o rezygnacji z udziału w postępowaniu (ze względu na zbyt krótki – dla nich – czas na przygotowanie prawidłowych ofert do 11 sierpnia 2020 r.) – w zależności od tego, czy zapoznali się wyłącznie z ogłoszeniem

o zamówieniu oraz pierwotną treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, czy też dodatkowo zapoznali się z modyfikacją specyfikacji z dnia 10 sierpnia 2020 r., w wyniku której zamawiający przedłużył termin składania ofert.

Ponadto, w niniejszym przypadku ziściły się przesłanki wynikające z art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych, skutkujące koniecznością unieważnienia niniejszego postępowania o zamówienie publiczne, jako że postępowanie to zostało przeprowadzone z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, a co z tym się wiąże - zostało obarczone niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. Ww. przesłanki unieważnienia postępowania występują w następujących okolicznościach: 1. musi wystąpić naruszenie przepisów ustawy regulujących udzielenie zamówienia (wada postępowania), 2. wada ta ma skutkować niemożliwością zawarcia niepodlegającej unieważnieniu umowy o udzielenie zamówienia publicznego, 3. wada ta musi być niemożliwa do usunięcia.

Wada w niniejszym postępowaniu, polegała na faktycznym wprowadzeniu przez zamawiającego w błąd potencjalnych wykonawców zainteresowanych ubieganiem się o niniejsze zamówienie co do terminu składania ofert.

Tym samym, można mówić o zaistnieniu w niniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wady, której po upływie terminu składania ofert, nie można już było usunąć w sposób zgodny z przepisami o zamówieniach publicznych i która winna była skutkować unieważnieniem tego postępowania na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 w związku z art. 146 ust. 6 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, czego zamawiający jednak nie uczynił.

Zamieszczenie przez zamawiającego w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zmianie ogłoszenia modyfikującego termin składania ofert po upływie tego terminu stanowi naruszenie zasad systemu Prawa zamówień publicznych, tj. zasady uczciwej zamieszczenia konkurencji, równego traktowania wykonawców oraz zasady przejrzystości postępowania, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika zamawiającego p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa, przyczyną nieprawidłowości była trudna sytuacja epidemiologiczna i przejście pracowników na system pracy zdalnej (od 6 sierpnia 2020 r. do 11 sierpnia 2020 r. włącznie).

Obowiązki związane z zamieszczaniem ogłoszeń o zamówieniach należały do Inspektora w Referacie Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie należał do Kierownika tego Referatu. Podjęcie decyzji o unieważnieniu postępowania należało do kierownika zamawiającego p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa wykonującymi czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego w zakresie:

- obowiązku zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, w każdym przypadku wprowadzenia zmian w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia prowadzących do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, stosownie do art. 286 ust. 9 w związku z dyspozycją zawartą w sekcji II punkcie I podpunkcie 1 załącznika nr 1 („Zakres informacji zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu”) do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych

w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r., 2439),

- unieważniania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w przypadku zaistnienia wady postępowania niemożliwej do usunięcia po upływie terminu składania ofert w sposób zgodny z przepisami o zamówieniach publicznych, stosownie do art. 255 pkt 6 w związku z art. 457 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.),
mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

- *W 2020 r. udzielono zamówień publicznych, w których nieprawidłowo wypełniono protokoły postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co polegało na braku wymienienia w sekcji 27 „Załączniki do protokołu”- jako załączników do protokołu - umów zawartych z wykonawcami zamówień (części zamówień).*

Powyższym uchybiono § 2 ust. 2 pkt 21 rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z dnia 26 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1128) w związku z dyspozycją (objaśnieniem) zawartą w sekcji 27 wzoru protokołu – druku ZP-PN, stanowiącym załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia. W myśl przywołanego przepisu, protokół w zależności od zastosowanego trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawiera informacje dotyczące załączników do protokołu, a zgodnie z dyspozycją zawartą w sekcji 27 wzoru protokołu, w ww. sekcji należało „wymienić wszystkie załączniki”.

Stosownie do art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.), umowa w sprawie zamówienia publicznego stanowi załącznik do protokołu.

Przedmiotowe protokoły postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego zostały sporządzone na drukach ZP-PN, według wzoru określonego przywołanym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i dotyczyły postępowań o udzielenie zamówień pn.:

✓ *Likwidacja wycieków wody na istniejącej sieci wodociągowej na terenie Gminy Lipowa, powstałych na skutek awarii elementów sieci, bądź uszkodzeń mechanicznych. Konieczne wymiany wyeksploatowanych urządzeń sieci. - w sprawie którego zawarto w dniu 8 stycznia 2020 r. umowę nr RI.272.1.2020;*

✓ *Świadczenie usług w zakresie transportu niepełnosprawnych dzieci z miejscowości położonych w Gminie Lipowa do placówek kształcących i z powrotem wraz z zapewnieniem opieki podczas transportu - w sprawie którego zawarto w dniu 26 sierpnia 2020 r. umowę nr RI.272.16.2020 (na I część zamówienia) i umowę nr RI.272.17.2020 (na II i III część zamówienia);*

✓ *Przebudowa nawierzchni dróg na terenie Gminy Lipowa - ul. Głogowa w Siennej oraz ul. Niebieska w Lipowej - w sprawie którego zawarto w dniu 15 września 2020 r. umowę nr RI.272.18.2020 (na I część zamówienia) i umowę nr RI.272.19.2020 (na II część zamówienia).*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną błędu była nieprawidłowa interpretacja przepisów prawa, polegająca na utożsamieniu wzoru umowy z właściwą umową w sprawie zamówienia publicznego i przyjęciu stanowiska, iż wymienienie w sekcji 27 protokołu specyfikacji istotnych warunków zamówienia (wraz z załącznikiem w postaci wzoru umowy)

stanowi wypełnienie wymogów dyspozycji „Wymienić wszystkie załączniki” w związku z art. 96 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Protokoły postępowań zostały sporządzone przez Inspektora w Referacie Infrastruktury (Sekretarza Komisji Przetargowej) i zatwierdzone przez kierownika zamawiającego p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa wykonującymi czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego w zakresie sporządzania protokołów postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, stosownie do § 3 pkt 20 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 2434) i zgodnie dyspozycją zawartą w sekcji 23 wzoru protokołu postępowania o udzielenie zamówienia – druku ZP-PN, stanowiącego załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia, z uwzględnieniem przepisów art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

- W 2020 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „Przebudowa nawierzchni dróg na terenie Gminy Lipowa - ul. Głogowa w Siennej oraz ul. Niebieska w Lipowej”, w którym nie dotrzymano ustawowego terminu przewidzianego na zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu. Powyższym naruszono art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.), stosownie do którego zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane. Było to niezgodne również z postanowieniami rozdziału XXVII punkt 7 litera „a” specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zgodnie z którymi wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy zostanie zwrócone w następujący sposób: 70% w terminie 30 dni od daty odbioru końcowego.*

Przedmiot II części zamówienia realizowany na podstawie umowy nr RI.272.19.2020 z dnia 15 września 2020 r. został wykonany do dnia 18 listopada 2020 r. i protokolarnie uznany przez zamawiającego za należyte wykonany w dniu 27 listopada 2020 r., natomiast zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 5.080,70 zł (wraz z odsetkami) dokonano w dniu 8 stycznia 2021 r.

Zwrotu zabezpieczenia dokonano po upływie w dniu 7 stycznia 2021 r. do Urzędu Gminy Lipowa wniosku wykonawcy w sprawie zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, z opóźnieniem 12 dni.

Ponadto, w § 13 ust. 2 lit. a umowy nr RI.272.19.2020 zawartej z wykonawcą II części zamówienia strony ustaliły, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy będzie zwrócone wykonawcy na jego pisemny wniosek w terminach i w wysokości: 70% wartości zabezpieczenia - nie później niż 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte i prawidłowo wykonane.

Uwarunkowanie zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy od złożenia przez wykonawcę pisemnego wniosku w sprawie zwrotu zabezpieczenia nie znajdowało żadnego uzasadnienia prawnego i stało w sprzeczności z art. 151 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną opóźnienia w zwrocie zabezpieczenia była sytuacja związana z ogłoszonym stanem epidemiologicznym i wynikłymi z tego powodu utrudnieniami i ograniczeniami w działaniach. W sprawie uwarunkowania zwrotu wadium od złożenia przez wykonawcę pisemnego wniosku wyjaśniono natomiast, że zamawiającemu chodziło o to, że wykonawca po podpisaniu obustronnie protokole odbioru robót, na wniosek, może wystąpić do zamawiającego o zwrot danej części zabezpieczenia należytego wykonania umowy, aby otrzymać go wcześniej niż do 30 dni.

Prowadzenie spraw związanych z terminowym zwrotem zabezpieczenia należytego wykonania umowy należało do Inspektora w Referacie Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 3

Zapewnić regulowanie zobowiązań wobec wykonawców zamówień publicznych z tytułu zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, zgodnie z art. 453 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym:

- *W toku przeprowadzonego na przełomie lat 2020/2021 postępowania w sprawie zamiany nieruchomości gminnej na nieruchomość stanowiącą własność osoby fizycznej, zaniechano podania do publicznej wiadomości informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia (w ramach dokonywanej zamiany) w siedzibie Urzędu Gminy Lipowa i o zamieszczeniu tego wykazu na stronach internetowych Urzędu – przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona była nieruchomość.*

Naruszono tym art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.), zgodnie z którym właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.

Powyższe dotyczyło zamiany nieruchomości położonych w Lipowej, tj. działki gminnej nr 5357/2 na działkę nr 5359/3, stanowiącą własność osoby fizycznej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, powyższe wynikało z przeoczenia.

Przygotowanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia należało do Inspektora w Referacie Infrastruktury. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

– W 2020 r. przeprowadzono II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż działki nr 106 położonej w Leśnej, w którym:

- w ogłoszeniu o przetargu nie podano informacji o terminie przeprowadzania poprzedniego (pierwszego) przetargu, czym naruszono art. 38 ust. 2 (zdanie drugie) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, w ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie oraz czas, miejsce i warunki przetargu, a w razie ogłoszenia kolejnego przetargu, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów.

Ogłoszenie o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działki nr 106 podano do publicznej wiadomości w dniu 4 sierpnia 2020 r. – bez informacji o przeprowadzeniu w dniu 30 czerwca 2020 r. I (pierwszego) przetargu.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, powyższe było wynikiem omyłki.

Przygotowanie i podawanie do publicznej wiadomości ogłoszeń o przetargach należało do Inspektora w Referacie Infrastruktury. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- przyjęto od uczestnika przetargu postąpienie w wysokości mniejszej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych, co stanowiło naruszenie § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości z dnia 14 września 2004 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosiła 20.516,40 zł, a najwyższa cena osiągnięta w przetargu po jednym postąpieniu wyniosła 20.722,00 zł. Przyjęto postąpienie w wysokości 205,16 zł, a następnie zaokrąglono je do kwoty 205,00 zł.

W myśl postanowień przywołanego przepisu, minimalne zgłoszone przez uczestnika przetargu postąpienie powinno wynieść 210,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości był brak weryfikacji zgłoszonego postąpienia i pomyłkowe zaokrąglenie ceny do pełnych złotych.

Czynności związane z przeprowadzeniem przetargu wykonywała Komisja Przetargowa powołana zarządzeniem Nr 14/2020 Wójta Gminy Lipowa z dnia 9 marca 2020 r.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie:

- podawania do publicznej wiadomości informacji o wywieszeniu wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia (w ramach zamian nieruchomości) w siedzibie Urzędu Gminy Lipowa i o zamieszczeniu tego wykazu na stronach internetowych Urzędu – przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość, stosownie do art. 35 ust. 1 (zdanie trzecie) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.),
- podawania w ogłoszeniach o kolejnych przetargach na sprzedaż nieruchomości informacji o terminach przeprowadzania poprzednich przetargów, stosownie do art. 38 ust. 2 (zdanie drugie) ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- weryfikowania postąpień zgłaszanych przez uczestników przetargów na sprzedaż nieruchomości, stosownie do wymogów § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady

Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości z dnia 14 września 2004 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490 z późn. zm.),
mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

– W latach 2017 - 2021 zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę bądź nieprawidłowo (niewystarczająco) opublikowano ww. wykazy. Powyższym uchybiono art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.), zgodnie z którym właściwy organ zobowiązany był sporządzać i podawać do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę. W myśl ww. przepisu, wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu, a informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Dotyczyło to:

✓ oddania w najem lokalu użytkowego (biura) o pow. 3 m² w budynku w Lipowej, posadowionym na działce nr 4675/6, z przeznaczeniem dla celów prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, na podstawie umów:

- nr RI.7114.1.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. zawartej na okres od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. – przed zawarciem umowy nie sporządzono i nie opublikowano wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem,

- nr RI.7114.1.2019 z dnia 8 stycznia 2019 r. zawartej na okres od 8 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. oraz nr RI.7114.1.2020 z dnia 2 stycznia 2020 r. zawartej na okres od 2 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. – zaniechano podania do publicznej wiadomości (przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona była nieruchomość) informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem w siedzibie Urzędu Gminy Lipowa i o zamieszczeniu tego wykazu na stronach internetowych Urzędu,

✓ oddania w najem lokalu użytkowego (biura) o pow. 2 m² w budynku w Lipowej, posadowionym na działce nr 4675/6, z przeznaczeniem dla celów prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, na podstawie umowy nr RI.7114.1.2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. zawartej na okres od 2 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. – przed zawarciem umowy nie sporządzono i nie opublikowano wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem,

✓ oddania w dzierżawę lokalu użytkowego o pow. 160 m² w budynku w Lipowej, posadowionym na działce nr 4783/6, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej w przedmiocie prowadzenia usług gastronomicznych i cateringowych, agencji eventowej oraz organizowania imprez okolicznościowych, na podstawie umowy (bez numeru) z dnia 31 marca 2017 r. – przed zawarciem umowy nie sporządzono i nie opublikowano wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną powyższego był brak czasu spowodowany zbyt późnym złożeniem wniosku przez najemcę o przedłużenie umowy lub preoczenie.

Ponadto, nie uzyskano zgody Rady Gminy Lipowa na zawarcie umowy najmu nr RI.7114.1.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. (jako kolejnej zawartej z tym samym kontrahentem, której przedmiotem była ta sama nieruchomość) zawartej na okres od 8 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Powyższym naruszono, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.), zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad wynajmowania nieruchomości na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy.

Stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.), gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wydzierżawianiu nieruchomości wchodzących w skład zasobu.

Przygotowanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do najmu i dzierżawy należało do pracowników Referatu Infrastruktury. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 5

Zapewnić zawieranie kolejnych umów najmu z tym samym kontrahentem, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość, po uzyskaniu zgody Rady Gminy Lipowa na ich zawarcie, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Infrastruktury w zakresie sporządzania i prawidłowego podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę, stosownie do art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie innych dochodów budżetowych:

- *W latach 2020 - 2021 zaniechano wystawiania faktur z tytułu najmu oraz nie odprowadzono z tego tytułu do Urzędu Skarbowego należnego podatku od towarów i usług (VAT) w związku z zawarciem umowy najmu lokalu użytkowego z kontrahentem nr 221-05-01-4.*

Powyższym naruszono art. 106b ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 106i ust. 3 pkt 4, art. 19a ust. 5 pkt 4 lit. b i art. 19a ust 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą dostawę towarów na terenie kraju, dokonywaną przez niego na rzecz innego podatnika podatku lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem, a przez dostawę towarów rozumie się m.in. wydanie towarów na podstawie umowy najmu. Fakturę wystawia się nie później niż z upływem terminu płatności, a obowiązek podatkowy powstaje z chwilą

wystawienia faktury z tytułu świadczenia usług najmu. Natomiast w przypadkach, gdy podatnik nie wystawił faktury, obowiązek podatkowy powstaje w dacie upływu terminu płatności.

Gmina Lipowa oddała w najem lokal użytkowy kontrahentowi nr 221-05-01-4 na podstawie umowy nr 7151.3.2020 zawartej w dniu 30 czerwca 2020 r. na okres od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2030 r., a wcześniej na podstawie umowy najmu (bez numeru) z dnia 14 maja 2010 r. zawartej na okres 10 lat oraz umowy nr 2/2007 z dnia 15 maja 2007 r. zawartej na okres od 15 maja 2007 r. do 15 maja 2010 r.

Zgodnie z zapisami ww. umów, zapłata czynszu miesięcznego miała następować na podstawie faktury, przy czym w umowie (bez numeru) z dnia 14 maja 2010 r. ustalono termin płatności czynszu - do 14 dni od daty otrzymania faktury, natomiast w umowie nr 7151.3.2020 z dnia 30 czerwca 2020 r. - 30 dni od daty prawidłowo wystawionej faktury VAT. Z treści ww. umów wynikało, że najemca w 2007 r. poczynił nakłady adaptacyjne na przedmiot najmu, które podlegały rozliczeniu w czynszu. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. (dzień zawarcia umowy nr 7151.3.2020) nierozliczona kwota nakładów adaptacyjnych wynosiła 3.198,37 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, zaniechanie wystawiania faktur za najem i w konsekwencji brak odprowadzania do Urzędu Skarbowego podatku VAT – wynikało z błędnej interpretacji zapisów umów.

Zgodnie z wyliczeniami pracowników Urzędu Gminy nieodprowadzony do Urzędu Skarbowego należny podatek VAT za okres od stycznia 2016 r. do sierpnia 2021 r. wyniósł 1.427,42 zł.

W wyniku powyższego, w księgach rachunkowych jednostki nie ujęto rozliczeń wynikających z zawartej umowy, a dotyczących dochodów z tytułu najmu oraz wydatków z tytułu zwrotu kosztów nakładów poniesionych przez najemcę.

Wystawianie faktur wynikających z zawartych umów należało do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w powyższym zakresie należał od 30 kwietnia 2021 r. do p. Anety Magiera – Skarbnika Gminy Lipowa, a wcześniej do p. Elżbiety Kosiec – byłej Skarbnik Gminy i p. Krystyny Piecuch – byłej Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 7

Wystawić faktury z tytułu najmu lokalu użytkowego na rzecz kontrahenta nr 221-05-01-4 oraz dokonać rozliczeń z Urzędem Skarbowym w zakresie należnego podatku od towarów i usług z tego tytułu, mając na uwadze postanowienia zawartej umowy najmu oraz przepisy art. 106b ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2021 r., poz. 685 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie wystawiania faktur VAT z tytułu najmu nieruchomości gminnych zgodnie z przepisami art. 106b ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2021 r., poz. 685 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *Do dnia zakończenia kontroli organ podatkowy nieprawidłowo dokonał czynności sprawdzających w zakresie wykazanych przez podatnika danych w informacjach w sprawie podatku od nieruchomości oraz nie wezwał podatnika do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia informacji, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelność danych w nich zawartych. Naruszono tym art. 272 pkt 3 i art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.). Zgodnie z przywołaną podstawą prawną, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

Powyższe dotyczyło podatnika o numerze ewidencyjnym 1/2146, tj. osoby fizycznej prowadzącej działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, który zadeklarował dane niezgodnie z danymi wynikającymi z dokumentów będących w posiadaniu organu podatkowego.

W informacji w sprawie nieruchomości na 2018 r. (IN-1) podatnik ten wykazał: 2700 m² powierzchni gruntów związanych z działalnością gospodarczą, budynek związany z działalnością gospodarczą o pow. 151 m², budynek w zakresie świadczeń zdrowotnych o pow. 463 m², tj. 614 m². Z dokumentacji podatkowej, tj. z przedłożonego opisu technicznego do obiektu oraz z informacji z kartoteki budynków, stan od dnia 19 lipca 2010 r. ustalono, że powierzchnia użytkowa budynku wynosiła 472,53 m², a powierzchnia zabudowy budynku stanowiła 535,40 m². Nadto, z przedłożonego w trakcie kontroli wydruku z ewidencji budynków, stan na dzień 5 sierpnia 2021 r., ustalono, że powierzchnia zabudowy ww. budynku wynosiła 547 m².

W trakcie kontroli w dniu 24 sierpnia 2021 r. podatnik przedstawił organowi podatkowemu dokumenty w zakresie wynajmu części budynku o powierzchni 152,46 m² na działalność gospodarczą, w tym umowę najmu lokalu z dnia 1 maja 2005 r.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają grunty, budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, w związku z powyższymi rozbieżnościami w zakresie powierzchni użytkowej budynku, podatnik zostanie niezwłocznie wezwany do złożenia korekty.

Ponadto, zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków w wyniku przeprowadzonej w dniu 11 grudnia 2019 r. modernizacji ewidencji gruntów i budynków, powierzchnia gruntów będących w posiadaniu ww. podatnika wg stanu na 31 grudnia 2019 r. zmniejszyła się z 2.700 m² do 2.687 m².

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, modernizacja ewidencji gruntów została nanoszona ręcznie w systemie komputerowym Rekord - posesja dla podatników z 6 obrębów geodezyjnych Gminy Lipowa na rok 2020. W wyniku masowego wprowadzania zmian, nr ewidencyjny 1/2146 został pominięty. W związku z zaistniałą sytuacją w zakresie powierzchni gruntów niezwłocznie zostanie wprowadzona korekta: odpis decyzji za rok 2020 i 2021.

W myśl art. 122 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. Zgodnie z art. 281 § 1 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego, w tym również czy podatnik właściwie określa obowiązek podatkowy, przyjmuje prawidłową podstawę opodatkowania. W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520 z późn. zm.), podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Zadania związane z dokonywaniem wymiaru podatku od nieruchomości od osób fizycznych należały do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowały od 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, a poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 9

Wszczęć postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.) w celu ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego wobec podatnika o nr ewidencyjnym 1/2146 za lata 2018 - 2021, mając na uwadze art. 122 ww. ustawy w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego, w zakresie prawidłowego dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości, oraz przeprowadzania postępowań podatkowych, stosownie do art. 122, art. 272 pkt 3 i art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W 2019 r. w Urzędzie Gminy Lipowa dokonano wydatku bez pokrycia w planie finansowym jednostki, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenie planu finansowego stwierdzono w zakresie wydatku poniesionego dziale 750 – „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)” i paragrafie 4530 – „Podatek od towarów i usług VAT”.

W dniu 25 kwietnia 2019 r. dokonano w tej podziałce klasyfikacji budżetowej wydatku w kwocie 4.212,00 zł, dotyczącego zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług VAT za miesiąc marzec 2019 r.

Plan wydatków na ten dzień wynosił 0,00 zł, wobec powyższego, dokonując ww. wydatku w dniu 25 kwietnia 2019 r., przekroczono plan wydatków w tej podziałce klasyfikacji budżetowej na kwotę 4.212,00 zł.

Zwiększenia planu wydatków w powyższej klasyfikacji budżetowej dokonano w dniu 30 kwietnia 2019 r. o kwotę 40.000,00 zł na podstawie zarządzenia Nr 145/2012/RF/2019 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy Lipowa na 2019 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Anety Magiera – Skarbnika Gminy Lipowa przyczyną wystąpienia przekroczenia planu była konieczność odprowadzenia VAT-u należnego, który był zobowiązaniem wobec Budżetu Państwa. Z powodu braku pracownika odpowiedzialnego za sprawy związane z VAT z przyczyn od niego niezależnych, nie dokonano potwierdzenia wysokości środków w planie.

W myśl art. 54 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, złożenie podpisu przez głównego księgowego oznacza m.in., że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Wstępnej kontroli zgodności ww. wydatku z planem finansowym dokonała p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa. Wydatek do wypłaty zatwierdziła z upoważnienia Wójta Gminy p. Jolanta Pryszcz-Jarco – Sekretarz Gminy Lipowa.

Wniosek nr 11

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Lipowa, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości jednostki:

- *W latach 2017 - 2021 (do dnia zakończenia kontroli) prowadzono wspólne księgi rachunkowe dla Urzędu Gminy Lipowa oraz dla jednostek oświatowych, których wspólną obsługę finansowo-księgową prowadził Urząd. Taki sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych był niezgodny z zasadami funkcjonowania kont jednostki określony w załączniku Nr 3 do niżej wymienionych rozporządzeń:*
 - *Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.),*
 - *Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek*

budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Powyższe polegało na prowadzeniu ksiąg rachunkowych w formie dzienników częściowych dla placówek oświatowych.

Uchwałą Nr XXIX/168/16 Rady Gminy Lipowa z dnia 27 października 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi dla samorządowych jednostek budżetowych Gminy Lipowa przez Urząd Gminy Lipowa, postanowiono o zorganizowaniu wspólnej obsługi dla placówek oświatowych Gminy Lipowa.

W obowiązującej polityce rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej nie wskazano faktycznie prowadzonych dzienników częściowych. W wykazie prowadzonych dzienników częściowych wymieniono dzienniki częściowe dla: wydatków budżetowych i dochodów budżetowych, ZFŚS, sum depozytowych oraz programów i projektów realizowanych z udziałem środków europejskich.

Faktycznie prowadzono dzienniki częściowe dla urzędu, programów i projektów realizowanych z udziałem środków europejskich oraz poszczególnych placówek oświatowych.

Ponadto, w zakładowym planie kont dla Urzędu nie ujęto konta 280 – „Rozliczenia z tytułu VAT z jednostką - centrala” oraz nie opisano zasad jego funkcjonowania. Konto to było stosowane w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Lipowa (jednostka) do rozliczeń z tytułu podatku VAT z jednostkami organizacyjnymi w ramach centralizacji VAT.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Lipowa, przyczyną nieopisania przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń na tym koncie było niedopatrzenie z powodu dużej rotacji pracowników w dziale księgowości oraz zmiana na stanowisku Skarbnika Gminy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b, w związku z art. 13 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r., poz.1047 z późn.zm.), jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych.

W myśl art. 3 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy, polityka rachunkowości to wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji na wyżej wymienionych kontach w jednostce należały do Inspektorów w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od dnia 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa i p. Krystyna Piecuch – były Skarbnik Gminy Lipowa, do których należało prawidłowe zorganizowanie prowadzenia rachunkowości, zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 1 oraz ust 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz.1870 z późn.zm.). Ponadto, stosownie do art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości,

kierownik jednostki, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie.

Wniosek nr 12

Zapewnić prowadzenie odrębnych ksiąg rachunkowych dla Urzędu oraz dla każdej z jednostek organizacyjnych, których wspólną obsługę finansowo-księgową prowadzi Urząd Gminy Lipowa, stosownie do zasad funkcjonowania kont jednostki określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Wniosek nr 13

Uaktualnić obowiązującą w jednostce - Urzędzie Gminy Lipowa - dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości wprowadzoną zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. o wskazanie w wykazie ksiąg rachunkowych prowadzonych i stosowanych dzienników częściowych w Urzędzie Gminy Lipowa, wprowadzenie do zakładowego planu kont Urzędu Gminy Lipowa konta 280 oraz opisanie zasad jego funkcjonowania i powiązania z kontami księgi głównej, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze art. 10 ust. 2 tej ustawy.

- *W latach 2019 - 2020 nieprawidłowo ustalono saldo konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki” na dzień 31 grudnia 2019 i na dzień 31 grudnia 2020 r., pomimo braku prowadzenia w banku wyodrębnionego rachunku bieżącego jednostki – Urzędu Gminy w Lipowej.*

Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 130 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz zarządzenia Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 130, konto to służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów budżetowych objętych planem finansowym. Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów - na stronę Wn konta 800.

Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald księgi pomocniczej - analityka do konta 130, na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 31 grudnia 2020 r., konto 130 – „Rachunek bieżący jednostek budżetowych wykazywało saldo dodatnie, tj.:

- na dzień 31 grudnia 2019 r. saldo Wn konta 130 w wysokości 1.623,18 zł,

- na dzień 31 grudnia 2020 r. saldo Wn w wysokości 1.250.070,76 zł.

Wyżej wymienione salda nie zostały przeksięgowane na konto 800.

Faktycznie dla jednostki nie prowadzono wyodrębnionego rachunku bankowego lecz wspólny rachunek bankowy dla jednostki i budżetu (organu). Wobec powyższego, po przeniesieniu zrealizowanych dochodów i wydatków na konto 800, saldo konta 130 winno zostać zamknięte saldem 0,00 zł.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową i wynik finansowy, a zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie ich treścią ekonomiczną.

Zgodnie z zakresem czynności prowadzenie ewidencji na kontach 133 i 130 należało do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa i p. Krystyna Piecuch – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 14

Prawidłowo zamknąć saldo konta 130 za 2021 rok, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- W 2020 r. nieprawidłowo ujęto w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Lipowa (jednostka) operacje dotyczące zrealizowanych dochodów budżetowych z tytułu kapitalizacji odsetek na rachunku bankowym, niezgodnie z zasadami funkcjonowania kont 221, 222 i 800 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie z ww. rozporządzeniem, konto 222 służy do rozliczeń dochodów budżetowych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych. Konto 222 prowadzi się w przypadku, gdy występują rozliczenia z budżetem z tytułu zrealizowanych dochodów w przypadku odrębnego rachunku bankowego. Z kolei na koncie 221 po stronie Wn ujmuje się przypis należności, a po stronie Ma ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności. Saldo konta 221 nie przenosi się na konto 800. Konto 221 nie koresponduje z kontem 800.

Powyższe dotyczyło przekazania w styczniu 2020 r. na rachunek bankowy budżetu środków z tytułu odsetek naliczonych na dzień 31.12.2019 r. przez bank na rachunkach bankowych poszczególnych projektów.

Wpływ środków ujęto na kontach: 130 – „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” i 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”. Przepis dochodów z tego tytułu dokonano na kontach: 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Na koniec roku saldo konta 720 przeniesiono na konto 860, a saldo konta 221 przeniesiono na konto 800. Pozostały salda na kontach 130 i 222, które zostały wykazane w bilansie jednostki. Skutkiem powyższego na koniec 2019 r. i 2020 r. pozostało saldo na koncie 130 i 222, co oznaczało stan środków na rachunkach bankowych oraz zobowiązanie wobec budżetu z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych. Faktycznie takie zobowiązanie nie istniało ponieważ jednostka posiadała wspólny rachunek bankowy dla Urzędu oraz dla budżetu.

Zgodnie z zakresem czynności prowadzenie ewidencji na kontach:130, 221, 222, 800 należało do pracowników w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od dnia 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie ewidencji księgowej dochodów budżetowych z tytułu kapitalizacji odsetek, mając na uwadze zasady funkcjonowania kont 221, 222, 720, 800 wynikające z planu kont określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- W latach 2017 - 2019 niebieżąco ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Lipowa zmiany w stanie środków trwałych na koncie 011-00 – „Środki trwałe - Grunty” w związku z nieodpłatnym nabyciem przez Gminę Lipowa prawa własności 7 działek gruntowych oraz na koncie 011-02 – „Środki trwałe – Budynki, budowle - Grupa 1-2” w związku z nieodpłatnym nabyciem Kaplicy w Dolnej Lipowej. Było to niezgodne z art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 oraz art. 28 ust. 1 pkt i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami ustawy, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, a księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań. Dalej, w myśl przywołanych przepisów, aktywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący: środki trwałe według cen nabycia, przy czym jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.*

Z kolei, w myśl postanowień załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej, środki trwale otrzymane w drodze darowizny wycenia się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu - jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów (w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny).

Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 wynikającymi z postanowień załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), a wcześniej załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 760), a także z zakładowego planu kont, przyjętego w załączniku nr 2 do ww. zarządzenia Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r., zgodnie z którymi na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności nieodpłatne przyjęcie środków trwałych, otrzymanych na podstawie decyzji właściwego organu lub otrzymane w formie darowizny.

Niebieżące ujęcie nieruchomości nabytych nieodpłatnie dotyczyło:

- w 2017 r. – 7 działek gruntowych nabytych przez Gminę Lipowa na własność w drodze komunalizacji na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego NWXV.7510.1.168.2015 z dnia 28 listopada 2017 r. (ostatecznej z dniem 19 grudnia 2017 r. – wpływ do Urzędu Gminy Lipowa w dniu 4 grudnia 2017 r.), tj. działek o numerach: 387, 389, 392, 407, 409, 413 i 422, które zostały ujęte w księgach rachunkowych pod datą 28 lutego 2018 r. w łącznej wartości 165.210,00 zł,

- w 2018 r. środka trwałego w postaci Kaplicy w Dolnej Lipowej posadowionej na działce nr 25376 – w drodze darowizny na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 10713/2018 z dnia 26 listopada 2018 r., który został ujęty w księgach rachunkowych pod datą 28 czerwca 2019 r. w wartości 25.800,00 zł (w 2018 r. ww. Kaplicę błędnie ujęto w wartości zerowej w grupie 0 w ewidencji analitycznej do konta 011-01 – „Środki trwale – Grunty”.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, w przypadku ww. działek gruntowych przyczyną nieprawidłowości było opóźnione przekazanie przez pracowników komórki merytorycznej (Referatu Infrastruktury) do Referatu Finansowego dokumentów dotyczących ich nabycia, tj. Decyzji Wojewody Śląskiego, a także duża rotacja pracowników zajmujących się tym zagadnieniem. W przypadku Kapliczki w Dolnej Lipowej jako przyczynę nieprawidłowości wskazano przekazanie w 2018 r. przez Referat Infrastruktury do Referatu Finansowego aktu notarialnego bez określenia w nim wartości darowizny oraz operatu szacunkowego, w którym został wyceniony jedynie nabyty grunt, bez wyceny składnika budowlanego (Kapliczki). Składnik budowlany, w postaci Kaplicy w Dolnej Lipowej przyjęto w dniu 28 czerwca 2019 r. na stan środków trwałych w Grupie I w wartości 25.800,00 zł – po sporządzeniu w dniu 7 czerwca 2019 r. przez rzeczoznawcę majątkowego odrębnego operatu szacunkowego.

W konsekwencji niebieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych w bilansach jednostki Urząd Gminy Lipowa sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. i według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wykazano dane niezgodne ze stanem faktycznym.

W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 r. zaniżono wartość gruntów o kwotę 165.210,00 zł (było 6.985.027,64 zł, powinno być 7.150.237,64 zł), a w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 r. zaniżono ogólną wartość środków trwałych o niewycenioną na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość Kaplicy w Dolnej Lipowej.

Powyższe świadczy także o nieprawidłowo przeprowadzonej w 2017 r. (według stanu na ostatni dzień grudnia) inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji oraz w 2018 r. (według stanu na ostatni dzień grudnia) inwentaryzacji środków trwałych drogą spisu z natury.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, stosownie do których jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację gruntów - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników oraz inwentaryzację środków trwałych - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Jak stanowi art. 27 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy, wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji. W myśl § 25 „Instrukcji inwentaryzacyjnej”, wprowadzonej zarządzeniem Nr 31/2003 Wójta Gminy Lipowa z dnia 20 czerwca 2003 r., inwentaryzacji składników w drodze weryfikacji dokonuje się na ostatni dzień roku obrotowego w drodze porównania posiadanej dokumentacji ze stanami wynikającymi z ewidencji oraz weryfikacji stanów ewidencyjnych. Stosownie natomiast do postanowień § 1 i § 18 ww. instrukcji, w formie spisu z natury ustala się rzeczywisty stan majątku, który polega na ustaleniu i ujęciu w arkuszach spisu z natury stanu rzeczywistego, a po zakończeniu czynności inwentaryzacyjnych zespoły spisowe przekazują Przewodniczącemu Komisji Inwentaryzacyjnej kompletną dokumentację inwentaryzacyjną, którą Przewodniczący (po wstępnej ocenie jakości i poprawności) przekazuje głównemu księgowemu jednostki do wyceny i ustalenia różnic inwentaryzacyjnych.

Inwentaryzacja roczna gruntów według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. została przeprowadzona na podstawie zarządzenia Nr 140/2017 Wójta Gminy Lipowa z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej oraz powołania Komisji Inwentaryzacyjnej i Komisji Weryfikacyjnej. Zgodnie z § 1 ust. 4 ww. zarządzenia, Wójt Gminy zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji.

W wyniku weryfikacji gruntów nie stwierdzono różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych.

Inwentaryzacja środków trwałych (m.in. budynków), będących na stanie Urzędu Gminy Lipowa, została przeprowadzona na podstawie zarządzenia Nr 145/2018 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej oraz spisu z natury środków trwałych m.in. w Urzędzie Gminy Lipowa, powołania Komisji Inwentaryzacyjnej i Komisji Weryfikacyjnej. Zgodnie z § 1 ust. 2 ww. zarządzenia, Wójt Gminy zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji budynków metodą spisu z natury.

W trakcie inwentaryzacji nie spisano Kaplicy w Dolnej Lipowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa, w trakcie przeprowadzania inwentaryzacji rocznej w 2017 r. i w 2018 r. pracownicy porównywali wartość środków trwałych ujętych w ewidencji środków trwałych ze stanem na koncie 011.

Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki do 24 marca 2018 r. należały do p. Krystyny Piecuch – byłego Skarbnika Gminy, od 25 marca 2018 r. do 30 kwietnia 2021 r. do p. Elżbiety Kosiec – byłego Skarbnika Gminy Lipowa. Ponadto, zgodnie z § 7 ww. „Instrukcji inwentaryzacyjnej”, nadzór nad całokształtem prac inwentaryzacyjnych sprawuje Skarbnik Gminy.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ww. ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, przeprowadzania inwentaryzacji gruntów stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust.1, art. 24 ust. 5 pkt 1, art. 26 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) i postanowień zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej, a także „Instrukcji kontroli, obiegu i archiwizacji dokumentów w Urzędzie Gminy Lipowa, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 109/2012 Wójta Gminy Lipowa z dnia 2 października 2012 r. (ze zmianami) i „Instrukcji inwentaryzacyjnej”, wprowadzonej zarządzeniem Nr 31/2003 Wójta Gminy Lipowa z dnia 20 czerwca 2003 r., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

Wniosek nr 17

Przeprowadzać inwentaryzację gruntów oraz budynków stanowiących własność Gminy Lipowa, zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze postanowienia „Instrukcji inwentaryzacyjnej”, wprowadzonej zarządzeniem Nr 31/2003 Wójta Gminy Lipowa z dnia 20 czerwca 2003 r.

- *W 2019 r. dokonano aktualizacji wartości początkowej gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste, pomimo braku podstaw do jej przeprowadzenia. Zgodnie z § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających*

siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.

Powyższe dotyczyło działki w Lipowej oznaczonej nr 4783/8 o pow. 1417 m². Zwiększenia wartości działki dokonano na podstawie dokumentu OT nr 00006 z dnia 31 lipca 2019 r., którym ustalono wartość początkową tej nieruchomości w kwocie 106.275,00 zł, wynikającej z operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 26 lipca 2019 r. dla określenia wartości rynkowej nieruchomości w celu aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Z przedłożonych w trakcie kontroli akt sprawy wynikało, że wartość nieruchomości była już kilkakrotnie aktualizowana wcześniej na podstawie dokumentów OT, tj. w roku 2009 i 2012. Powyższe dokumenty OT zostały sporządzone przez Inspektora Referatu Finansowego i podpisane przez p. Elżbietę Kosiec – byłego Skarbnika Gminy oraz p. Jana Góra – Wójta Gminy. Podstawą przygotowania powyższych dokumentów OT były operaty szacunkowe sporządzone w celu aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 011 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowieniami załącznika nr 2 zakładowego planu kont przyjętego zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa, z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej, ewidencja szczegółowa do konta bilansowego 011 jest prowadzona w poniższych formach dokumentacji księgowej: księgach inwentarzowych środków trwałych, tabelach amortyzacyjnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 powinna umożliwić: ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych, ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe, należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji.

Stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych.

Skutkiem powyższego w bilansach jednostki sporządzonych wg stanu na 31 grudnia 2019 r. i 2020 r. wykazano inne dane w tym zakresie, i tak w pozycji A.II.1.1 - grunty stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom, stan na początek roku oraz stan na koniec roku - wykazano wartość ww. środka trwałego w wysokości 85.260,00 zł.

Przyczyną powyższego było uwzględnienie danych z ksiąg ręcznych, w których ewidencja zakończyła się w 2012 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych należały do Inspektora Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowały, tj.: od dnia 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, w okresie wcześniejszym p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 18

Zaprowadzić ewidencję księgową dla środków trwałych grupy „0” – użytkowanie wieczyste, w sposób umożliwiający ustalenie prawidłowej wartości początkowej tych środków, stosownie do wymogów zakładowego planu kont ustalonego zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz zasad w zakresie funkcjonowania tego konta opisanych w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., mając na uwadze art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Lipowa funkcjonowało pozabilansowe konto 011 – „Środki trwałe” z saldem Wn w wysokości 54.448,00 zł, które nie odzwierciedlało rzeczywistej informacji o gruntach oddanych w użytkowanie wieczyste. Prawidłowa informacja w tym zakresie wynikała z bilansowego konta 011 – „Środki trwałe”. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.*

W latach 2017 - 2021 saldo na ww. koncie pozabilansowym wynosiło 54.448,00 zł. Saldo dotyczyło wartości gruntów będących w użytkowaniu wieczystym wg stanu na 1997 r. Dane w tym zakresie wynikały z ręcznie prowadzonej ewidencji analitycznej do pozabilansowego konta 011. Po wprowadzeniu w Urzędzie Gminy elektronicznych ksiąg rachunkowych saldo ww. konta również zostało wprowadzone do tych ksiąg w wysokości 54.448,00 zł.

Do dnia zakończenia kontroli z akt sprawy nie wynikało, których gruntów dotyczyły zapisy na tym koncie i dane te nie były aktualne. Wyżej wymienione konto zostało uwzględnione w zakładowym planie kont dla jednostki Urzędu Gminy w Lipowej wprowadzonym zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. Zgodnie z opisem zasad funkcjonowania ww. konto 011 służyło do ewidencji pozabilansowej gruntów.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, konto pozabilansowe 011 - „Środki trwałe” miało służyć do ewidencji użytkowania wieczystego gruntów ale z nieznanymi przyczynami zaniechano na nim księgowania już od 1998 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od dnia 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa i p. Krystyna Piecuch – były Skarbnik Gminy Lipowa, do których należały zadania w zakresie przygotowania projektu polityki rachunkowości zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.).

Wniosek nr 19

Przeanalizować zapisy na koncie pozabilansowym 011 oraz wyjaśnić saldo ww. konta celem zapewnienia rzetelnych danych wynikających z ksiąg rachunkowych, stosownie do wymogów art. 4 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze postanowienia zakładowego planu kont dla jednostki Urzędu Gminy w Lipowej wprowadzonego zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r.

- *W latach 2017 - 2021 (do dnia zakończenia kontroli), prowadzono w Urzędzie Gminy Lipowa ręczną ewidencję szczegółową (analitykę) do kont, tj.: 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe”, 851 – „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych”, 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, pomimo że zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości wprowadzoną zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. (z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 r.) w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Gminy w Lipowej przyjęto, że księgi rachunkowe prowadzone są komputerowo, z wyjątkiem ksiąg inwentarzowych środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.*

Powyższa ewidencja analityczna nie spełniała wymogów ewidencji księgowej, ponieważ nie była trwale oznaczona nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczyła, nie zawierała nazwy danego rodzaju księgi rachunkowej, nie była wyraźnie oznaczona co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia. W ewidencji szczegółowej do kont 030, 851 brak było daty dokonania poszczególnych operacji, określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu. W ewidencji szczegółowej do konta 224 brakowało jednoznacznego wskazania „daty operacji gospodarczej” oraz „daty zapisu”, oznaczenia kont księgowych, których dotyczyły poszczególne operacje. Nadto zapisy w ręcznie prowadzonej księdze kontowej - analityka do konta 030 zawierały skreślenia w zakresie opisu dokonywanej operacji bez zaparafowania i zaniechania umieszczenia daty dokonanej poprawki.

Było to niezgodne z § 1 ust. 2 załącznika nr 2 do ww. zarządzenia Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa oraz art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2, art. 16 ust. 1, art. 23 ust. 1, ust. 2 pkt 1, 2, 4, 5, art. 25 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), stosownie do których księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, powinny być: trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa), nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia. Konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany. Zapis księgowy powinien zawierać co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, kwotę i datę zapisu, oznaczenie kont, których dotyczy.

Stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości, stwierdzone błędy w zapisach poprawia się przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności

błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty; poprawki takie muszą być dokonane jednocześnie we wszystkich księgach rachunkowych i nie mogą nastąpić po zamknięciu miesiąca.

Ponadto, nie prowadzono ewidencji szczegółowej do konta 224 dla poszczególnych jednostek, którym zostały przekazane dotacje. Zgodnie z zasadami funkcjonowania ww. konta opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 września 2017 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz zapisami zakładowego planu kont, ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości dotacji przekazanych poszczególnym jednostkom.

Zadania w zakresie prowadzenia analitycznej ewidencji księgowej Urzędu Gminy Lipowa do kont 030, 851, 234 należały do pracowników Referatu Finansowego, a do konta 224 - Inspektora Referatu Edukacji. Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości należały: od 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, a w okresie wcześniejszym sprawowały: p. Elżbieta Kosarz – były Skarbnik Gminy Lipowa oraz p. Krystyna Piecuch – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 20

Zaprowadzić ewidencję analityczną do kont: 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe”, 851 – „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych” i 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, stosownie do opisu zasad funkcjonowania tych kont określonych w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. i załączniku nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 września 2017 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2, art. 16 ust. 1, art. 23 ust. 1, ust. 2 pkt 1, 2, 4, 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, stosownie do wymogów art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2017 - 2021 do dnia kontroli, nieprawidłowo ewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki operacje gospodarcze dotyczące rozrachunków z pracownikami Urzędu Gminy Lipowa z tytułu rozliczania poleceń wyjazdów służbowych, co polegało na ujęciu ich bezpośrednio w koszty na kontach zespołu 4, tj.: na koncie 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe” w korespondencji z kontem 101-01 – „Kasa wydatki”, z pominięciem kont rozrachunkowych zespołu „2”.*

Zgodnie z zasadami funkcjonowania kont zespołu „2”- „Rozrachunki i rozliczenia” określonymi w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz w załączniku nr 3 do rozporządzeń:

- Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.),

- Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.),

konta zespołu 2 służą do ewidencji krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz rozliczeń. Konta zespołu 2 służą także do ewidencji i rozliczeń środków budżetowych, środków europejskich i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, rozrachunki z pracownikami, które są wypłacane w kasie, nie były księgowane na kontach rozrachunkowych zespołu „2”, natomiast te, które płacono przelewem na konto, księgowano przez konta rozrachunkowe z danym pracownikiem.

Zapisów w księgach rachunkowych w latach 2017 - 2020 dotyczących rozrachunków z pracownikami Urzędu Gminy Lipowa z tytułu rozliczania poleceń wyjazdów służbowych dokonywali pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od dnia 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa i p. Krystyna Piecuch – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 21

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prowadzenia prawidłowej ewidencji księgowej rozrachunków z pracownikami Urzędu Gminy Lipowa z tytułu rozliczania poleceń wyjazdów służbowych, stosownie do zasad funkcjonowania kont zespołu 2 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), oraz postanowień zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr 130/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 30 listopada 2016 r., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości:

- *W rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonym na koniec 2020 r., w poz. stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykazano kwotę niezgodną z bankowym potwierdzeniem salda na podstawowym rachunku bankowym budżetu. Było to niezgodne z zasadami sporządzania ww. sprawozdania, wynikającymi z § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1393 z późn. zm.). W myśl ww. przepisu, w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.*

Na dzień 31 grudnia 2020 r. stan środków na rachunku budżetu jednostki wynosił 4.234.790,35 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-ST sporządzonym na koniec 2020 r. wykazano kwotę 4.505.529,11 zł. Różnica stanowiła kwotę 270.738,76 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Lipowa - pomyłkowo doliczono kwoty środków na rachunkach bankowych dotyczących projektów realizowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej oraz przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siennej, których okres realizacji był od 1 lipca 2020 r. do 31 lipca 2021 r., ujęte w ewidencji księgowej na 2020 r. na koncie 223: „Kapitał szans” - 107.883,54 zł, „Mam szansę odnieść sukces” - 162.855,22 zł.

Przygotowywanie danych do sporządzenia sprawozdania Rb-ST na koniec 2020 r. należało do Inspektora Referatu Edukacji, nad którym nadzór sprawował Kierownik tego Referatu. Powyższe sprawozdanie podpisali: p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa i p. Jan Góra – Wójt Gminy Lipowa.

Wniosek nr 22

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie prawidłowego przygotowywania danych do sporządzenia sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

- *W rocznych jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 r. i do dnia 31 grudnia 2020 r. w kolumnie Nr 8 - „Dochody otrzymane” z tytułu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego oraz z tytułu udziałów gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa wykazano kwoty niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Powyższym naruszono § 3 ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie*

sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1393 z późn. zm.), zgodnie z którym w kolumnie „Dochody otrzymane” ujmuje się kwoty subwencji ogólnej które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym po pomniejszeniu o dokonane zwroty.

W myśl § 3 ust. 4 pkt 4 ww. Instrukcji, w kolumnie „Dochody otrzymane” ujmuje się kwoty udziałów, które wpłynęły na rachunki bankowe jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym.

Natomiast zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia, sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Powyższe dotyczyło:

- sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 r.:
 - w dziale 758 – „Różne rozliczenia, rozdziale 75801 – „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego), § 2920 – „Subwencje ogólne z budżetu państwa”, w kolumnie Nr 8 – „Dochody otrzymane”, została wykazana kwota 9.741.314,00 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową do konta 133 – „Rachunek budżetu” ww. dochody wynosiły 10.553.521,00 zł. Różnica wynosiła 812.207,00 zł i dotyczyła subwencji oświatowej na styczeń 2020 r., która wpłynęła 20 grudnia 2019 r.
 - w dziale 756 – „Dochody od osób prawnych od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, rozdziale 75621 – „Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa”, § 0010 – „Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych” w kolumnie Nr 8 – „Dochody otrzymane”, została wykazana kwota 9.985.394,00 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową do konta 133 – „Rachunek budżetu” ww. dochody wynosiły 10.202.162,00 zł. Różnica wynosiła 216.768,00 zł i dotyczyła udziałów w podatku dochodowym za grudzień 2018 r., które wpłynęły 9 stycznia 2019 r.

- sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r.:
 - w dziale 758 – „Różne rozliczenia, rozdziale 75801 – „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego”, § 2920 – „Subwencje ogólne z budżetu państwa”, w kolumnie Nr 8 – „Dochody otrzymane”, została wykazana kwota 9.795.169,00 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową do konta 133 – „Rachunek budżetu” ww. dochody wynosiły 10.626.518,00 zł. Różnica wynosiła 831.349,00 zł i dotyczyła subwencji oświatowej na styczeń 2021 r., która wpłynęła 21 grudnia 2020 r.
 - w dziale 756 – „Dochody od osób prawnych od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, rozdziale 75621 – „Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa”, § 0010 – „Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych” w kolumnie Nr 8 – „Dochody otrzymane”, została wykazana kwota 9.008.305,00 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową do konta 133 – „Rachunek budżetu” ww. dochody wynosiły 9.248.247,00 zł. Różnica wynosiła 239.942,00 zł i dotyczyła udziałów w podatku dochodowym za grudzień 2019 r., które wpłynęły 10 stycznia 2020 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Lipowa, program księgowy nie umożliwiał księgowania dochodów otrzymanych w podziale na paragrafy i kwoty stanowiące różnicę pomiędzy ewidencją księgową a danymi wykazanymi w sprawozdaniu należałoby uzupełnić ręcznie.

Sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego z dnia 31 stycznia 2020 r. oraz z dnia 1 lutego 2021 r. zostały podpisane przez p. Elżbietę Kosiec – byłego Skarbnika Gminy i p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa. Zadania w zakresie sporządzania ww. sprawozdań należały do Inspektora Referatu Finansowego w Urzędzie Gminy Lipowa. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 23

Zapewnić prawidłowe sporządzanie sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 3 ust. 4 pkt 4 oraz § 3 ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1564 z późn. zm.), mając na uwadze § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn.zm.).

W zakresie wydatków z tytułu diet radnych i sołtysów:

- *W 2018 r. wypłacono diety radnym za miesiąc listopad 2018 r. niezgodnie z postanowieniami obowiązującej uchwały Nr II/8/18 Rady Gminy Lipowa z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych. Zgodnie z art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), na zasadach ustalonych przez radę gminy, radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.*

Powyższe polegało na:

- *wypłaceniu radnym kadencji 2014 - 2018 w grudniu 2018 r. diety (miesięcznej – zryczałtowanej) za miesiąc listopad 2018 r. pomniejszonej proporcjonalnie o ilość dni pozostałych do końca listopada od upływu kadencji (data upływu kadencji Rady - 16 listopada 2018 r.),*
- *wypłaceniu radnym kadencji 2018 - 2023 w grudniu 2018 r. diety (miesięcznej – zryczałtowanej) za miesiąc listopad 2018 r., pomniejszonej proporcjonalnie o ilość minionych dni od początku miesiąca do zaprzysiężenia nowych radnych (zaprzysiężenie radnych nowej kadencji - sesja Rady w dniu 19 listopada 2018 r.).*

Łącznie zaniżono diety radnych za miesiąc listopad 2018 r. o kwotę 9.814,09 zł.

Powyższe było niezgodne z postanowieniami ww. uchwały, w której ustalono zryczałtowaną miesięczną dietę dla Przewodniczącego Rady Gminy, dla Wiceprzewodniczących Rady Gminy, dla Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, dla Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, dla Przewodniczących Komisji Rady Gminy oraz dla pozostałych Radnych. Ww. uchwała nie zawierała informacji dotyczącej wypłaty diet radnym na przełomie kadencji.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, w Urzędzie Gminy Lipowa przyjęto zasadę, iż w momencie kiedy kadencja kończy się w połowie miesiąca, powinna ona być przeliczona proporcjonalnie do okresu pełnienia funkcji.

Listy wypłat za miesiąc listopad 2018 r., sporządził Inspektor ds. płac. Nadzór w powyższym zakresie sprawowała p. Elżbieta Kosiec – była Skarbnik Gminy (była Kierownik Referatu Finansowego).

Wniosek nr 24

Dokonać ponownego obliczenia diet za miesiąc listopad 2018 r. radnym Rady Gminy Lipowa, zgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Nr II/8/18 Rady Gminy Lipowa z dnia 28 listopada 2018 r., a następnie dokonać stosownych rozliczeń z radnymi Gminy Lipowa, mając na uwadze art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372).

- *Do lipca 2021 r. nieprawidłowo klasyfikowano wydatki budżetowe z tytułu wypłaty diet sołtysom, wynikających z uchwały Nr XVII/93/11 Rady Gminy Lipowa z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów sołectw w Gminie Lipowa oraz zasad ich wypłacania, niezgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.). Stosownie do § 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, wydatki publiczne klasyfikuje się według rozdziałów, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia.*

Wydatki z tytułu diet sołtysów nieprawidłowo klasyfikowano w dziale 750 – „Administracja publiczna”, rozdziale 75022 – „Rady gmin”, § 3030 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”, zamiast w dziale 750 – „Administracja publiczna”, rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”, § 3030 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”.

W trakcie kontroli wprowadzono zmiany do budżetu Gminy lipowa na rok 2021 r. na podstawie zarządzenia Nr 23/RF/2021 Wójta Gminy Lipowa z dnia 19 sierpnia 2021 r. Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do tego zarządzenia, planowane wydatki z tytułu diet sołtysów za okres od sierpnia do grudnia 2021 r. zaklasyfikowano w dziale 750, rozdziale 75095, w kwocie 12.000,00 zł.

Ponadto na podstawie polecenia księgowania z dnia 26 sierpnia 2021 r. diety sołtysów za sierpień 2021 r. zostały ujęte w dziale 750, rozdziale 75095, § 3030.

Zadania w zakresie dekretowania list wypłat diet sołtysów, w tym wskazania klasyfikacji budżetowej wydatku, wykonywali pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowały: od 1 maja 2021 r. p. Aneta Magiera – Skarbnik Gminy Lipowa, a poprzednio p. Elżbieta Kosiec – były Skarbnik Gminy Lipowa.

Wniosek nr 25

Zapewnić stosowanie prawidłowej klasyfikacji budżetowej do wydatków z tytułu diet sołtysów, stosownie do postanowień § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- *W sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za 2020 r. w kwocie wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli stażystów nieprawidłowo uwzględniono jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1.000,00 zł.
Powyższe było niezgodne z art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.), stosownie do którego jednorazowego świadczenia na start nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli.*

W sprawozdaniu za 2020 r. wykazano kwotę różnicy dla nauczycieli stażystów w wysokości 789,07 zł, natomiast po „wylączeniu” z kwoty wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli stażystów ww. świadczenia na start, kwota różnicy uległa zmianie i winna wynosić -210,93 zł.

Tym samym, zmniejszenie o 1.000,00 zł kwoty wydatków poniesionych w 2020 r. na wynagrodzenia nauczycieli stażystów powoduje zaistnienie przesłanek do wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli tego stopnia awansu zawodowego i konieczność wypłaty dodatku nauczycielom stażystom za 2020 r.

Przeprowadzenie analizy dotyczącej średniorocznych wynagrodzeń nauczycieli w podległych szkołach i placówkach, w ramach wspólnej obsługi Zespołów Szkolno-Przedszkolnych prowadzonej przez Urząd Gminy Lipowa (jako jednostka obsługująca), należało do Inspektora w Referacie Finansowym. Zgodnie z zakresem czynności ww. pracownika, za należyte wykonywanie zadań w zakresie spraw budżetowych Referatu Edukacji, ponosił on bezpośrednią odpowiedzialność przed Kierownikiem tego Referatu.

Zgodnie z wyjaśnieniami Inspektora w Referacie Finansowym” „W wydatkach poniesionych w 2020 r na wynagrodzenia nauczycieli stażystów uwzględniono jednorazowe świadczenie na start gdyż, pomimo że nie jest wynagrodzeniem, to stanowi przychód pracownika, od którego należy odprowadzić składki ZUS oraz podatek”.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za rok 2020 r. podpisał p. Jan Góra – Wójt Gminy Lipowa.

Wniosek nr 26

Przeprowadzić ponownie, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.), analizę poniesionych w 2020 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli stażystów w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 pkt 1, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na stopniu awansu zawodowego stażyści, z uwzględnieniem art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1 ww. ustawy Karta Nauczyciela, a następnie:

- na podstawie art. 30a ust. 2 ww. ustawy, ustalić kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli stażystów w 2020 r. w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na stopniu awansu zawodowego stażyści oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 pkt 1 ustawy, ustalonych w 2020 r.,

- zgodnie z art. 30a ust. 3 Karty Nauczyciela, kwotę różnicy podzielić między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w 2020 r. na stopniu awansu zawodowego stażyści, dla którego ustalono kwotę różnicy oraz dokonać stosownych rozliczeń,
- sporządzić korektę sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Lipowa za 2020 r., mając na uwadze art. 53a ust. 5 w związku z art. 53a ust. 1, art. 30a ust. 4 w związku z art. 30a ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela.

Wniosek nr 27

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie przeprowadzania analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.), mając na uwadze art. art. 53a ust. 5 w związku z ust. 1 ww. ustawy, a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

- *W 2020 r. Urząd Gminy Lipowa (jako jednostka obsługująca „szkoły” prowadzone przez Gminę Lipowa) dokonał nieterminowej wypłaty jednorazowego świadczenia na start w wysokości 1.000,00 zł – nauczycielowi stażyście odbywającemu staż na stopień nauczyciela kontraktowego. Naruszono tym art. 53a ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.), stosownie do którego jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1000 zł jest wypłacane w terminie do dnia 30 września roku, w którym nauczyciel rozpoczął staż. W myśl art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.*

Pismo (wniosek) Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Leśnej w sprawie wypłaty jednorazowego świadczenia na start nosiło datę 30 września 2020 r., natomiast ww. świadczenie zostało wypłacone nauczycielowi stażyście w dniu 13 listopada 2020 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami Inspektora w Referacie Finansowym, opóźnienie w wypłacie jednorazowego świadczenia na start wynikało z opóźnionego otrzymania wniosku o wypłatę świadczenia – spowodowanego wykorzystaniem przez Inspektora urlopu wypoczynkowego w dniach 29-30 września 2020 r. i przechowywania koperty z wnioskiem w innych biurach. Na wniosku opatrzonym datą 30 września 2020 r. nie odnotowano daty jego wpływu do jednostki obsługującej – Urzędu Gminy Lipowa. Kontrolującym nie przedłożono koperty (zawierającej wniosek) z datą jej wpływu do Urzędu Gminy.

Zgodnie z informacją Inspektora w Referacie Organizacyjnym: „Dokumentacja z placówek szkolno-przedszkolnych dotycząca spraw plac w tym wnioski o wypłatę świadczeń nie są rejestrowane w elektronicznym systemie obiegu dokumentów e-Dokument.

Powyższe dokumenty kierowane są imiennie do pracownika Urzędu Gminy Lipowa – Inspektora w Referacie Finansowym, pracownicy jednostek oświatowych przekazują dokumentację bezpośrednio do pracownika. W związku z powyższym, nie jestem w stanie

określić daty wpływu wniosku o wypłatę świadczenia z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Leśnej”.

Brak opatrzenia – w datę wpływu do Urzędu Gminy Lipowa – wniosku (koperty) w sprawie wypłaty jednorazowego świadczenia na start świadczy o naruszeniu § 16 ust. 3 w związku z § 39 ust. 3 pkt 2 Instrukcji Kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych z dnia 18 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. sprostowaniem). Stosownie do tych przepisów, jeżeli pracownik otrzymał przesyłkę w zamkniętej kopercie i stwierdził, że dotyczy ona spraw służbowych, jest obowiązany w przypadku przesyłki w postaci papierowej przekazać ją do punktu kancelaryjnego w celu uzupełnienia danych w rejestrze przesyłek wpływających – w innym przypadku sam wykonuje zadania punktu kancelaryjnego, a rejestrowanie przesyłek wpływających w systemie tradycyjnym polega na umieszczeniu w rejestrze prowadzonym na nośniku papierowym lub w postaci elektronicznej daty wpływu przesyłki do podmiotu.

Prowadzenie spraw płacowych, w tym sporządzanie list płac i przelewów – w ramach wspólnej obsługi Zespołów Szkolno-Przedszkolnych prowadzonej przez Urząd Gminy Lipowa (jako jednostki obsługującej) – należało do Inspektora w Referacie Finansowym. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Kierownik Referatu Edukacji. Do zastępowania podczas nieobecności w pracy Inspektora w Referacie Finansowym, zgodnie z zakresem czynności, zobowiązany został Inspektor w Referacie Edukacji.

Wniosek nr 28

Zapewnić terminowe dokonywanie wypłat jednorazowego świadczenia na start – nauczycielom stażystom odbywającym staż na stopień nauczyciela kontraktowego, stosownie do art. 53a ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 29

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie przyjmowania wniosków w sprawie wypłaty jednorazowego świadczenia na start dla nauczycieli stażystów, stosownie do § 16 ust. 3 w związku z § 39 ust. 3 pkt 2 Instrukcji Kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych z dnia 18 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. sprostowaniem), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W latach 2018 - 2021 nieprawidłowo ustalono wynagrodzenie dla p. Jolanty Prysycz-Jarco zatrudnionej w Urzędzie Gminy Lipowa na stanowisku Sekretarza Gminy w wymiarze 9/10 etatu na podstawie umowy o pracę oraz na stanowisku Zastępcy Wójta w wymiarze 1/10 etatu na podstawie powołania, niezgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r.,*

poz. 936 z późn. zm.) oraz postanowieniami Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Lipowa wprowadzonego na podstawie przepisów art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902 z późn. zm.).

Ponadto, w myśl art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

W okresie od lipca 2018 r. do grudnia 2018 r. i od marca 2019 r. do lipca 2021 r. ustalono i wypłacono wynagrodzenie w wyższej wysokości niż maksymalny poziom wynagrodzenia wynikający z ww. przepisów.

Wynagrodzenie według poszczególnych składników w łącznej wysokości – zarówno dla stanowiska Sekretarza Gminy jak i dla stanowiska Zastępcy Wójta – zostało ustalone dla p. Jolanty Pryszcz-Jarco na podstawie pism z dnia 9 marca 2018 r. i następnie z dnia 6 marca 2019 r. podpisanych przez p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa.

Łączne wynagrodzenie zostało zawyżone o 120 zł w 2018 r., o 860 zł w 2019 r., o 768 zł w 2020 r. i o 448 zł w 2021 r. Łącznie wynagrodzenie w latach 2018 - 2021 dla p. Jolanty Pryszcz-Jarco zostało zawyżone o kwotę 2.196,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Jana Góra – Wójta Gminy, powyższe wynikało ze zbyt późnej reakcji na zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych oraz niezwrócenie uwagi na określone górne granice maksymalnej kwoty przysługującej do przyznania na danym stanowisku.

W trakcie kontroli, pismem z dnia 19 sierpnia 2021 r., zmieniono warunki zatrudnienia p. Jolanty Pryszcz-Jarco, dostosowując je do ww. przepisów.

Wniosek nr 30

Podjąć działania w celu dobrowolnego zwrotu do budżetu Gminy Lipowa kwot wypłaconego zawyżonego wynagrodzenia za lata 2018-2021 dla p. Jolanty Pryszcz-Jarco, mając na uwadze postanowienia Regulaminu Wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Lipowa, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 28/2017 Wójta Gminy Lipowa z dnia 9 marca 2017 r. (wraz ze zmianami) oraz przepisy § 3 pkt 2, pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 z późn. zm.), a w przypadku braku dobrowolnego zwrotu - od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe naliczenie ww. wypłat, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 z późn. zm.).

Wniosek nr 31

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lipowa w zakresie przygotowania angaży pracowników, zgodnie z postanowieniami Regulaminu Wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Lipowa, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 28/2017 Wójta Gminy Lipowa z dnia 9 marca 2017 r. wraz ze zmianami, mając na uwadze art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1282) oraz § 3 pkt 2, pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 z późn.

zm.), a ponadto art. 44 ust. 2 i art. 68 ust. 1 i 2 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2021 w Urzędzie Gminy Lipowa zatrudniano osobę na stanowisku Zastępcy Wójta, natomiast w Regulaminach Organizacyjnych Urzędu nie przewidziano takiego stanowiska. Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.), organizację i zasady funkcjonowania urzędu gminy określa regulamin organizacyjny, nadany przez Wójta w drodze zarządzenia. Schemat organizacyjny Urzędu został ustalony w załączniku nr 1 do Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Lipowa Nr 142/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. i oraz zarządzeniem Wójta Gminy Lipowa Nr 38/2021 z dnia 26 lipca 2021 r.*

W Urzędzie Gminy Lipowa, od dnia 1 lutego 2016 r. Zastępcą Wójta jest p. Jolanta Pryszcz-Jarco powołana na to stanowisko w wymiarze 1/10 etatu na mocy zarządzeń: Nr 12/2016 Wójta Gminy Lipowa z dnia 1 lutego 2016 r. i Nr 136/2018 Wójta Gminy Lipowa z dnia 20 listopada 2018 r.

Opracowywanie projektu regulaminu organizacyjnego Urzędu wraz z jego uaktualnieniem należało do p. Jolanty Pryszcz-Jarco – Sekretarza Gminy, nadzór w tym zakresie sprawował p. Jan Góra – Wójt Gminy Lipowa.

Wniosek nr 32

Uzupełnić Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Lipowej, wprowadzony zarządzeniem Nr 38/2021 z dnia 26 lipca 2021 r. w zakresie struktury zatrudnienia, mając na uwadze przepis art. 33 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólno-organizacyjnych:

- *W 2017 r. i w 2018 r. nie zapewniono prowadzenia audytu wewnętrznego, pomimo że kwoty dochodów i przychodów oraz kwoty wydatków i rozchodów ujęte w uchwałach budżetowych Gminy Lipowa na ww. lata przekroczyły 40.000.000,00 zł. Powyższym naruszono art. 274 ust. 3 i art. 275 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), zgodnie z którymi, audyt wewnętrzny prowadzi się w jednostkach samorządu terytorialnego, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł, a audyt wewnętrzny prowadzi audytor wewnętrzny zatrudniony w jednostce albo usługodawca niezatrudniony w jednostce.*

W uchwale Nr XXXII/196/16 Rady Gminy Lipowa z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Lipowa na 2017 r. ujęto kwotę dochodów i przychodów o wartości 40.459.117,51 zł oraz kwotę wydatków i rozchodów o wartości 40.459.117,51 zł. W uchwale Nr XLIII/307/17 Rady Gminy Lipowa z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Lipowa na 2018 r. ujęto kwotę dochodów i przychodów o wartości 46.155.285,07 zł oraz kwotę wydatków i rozchodów o wartości 46.155.285,07 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Jana Góra – Wójta Gminy Lipowa, audyt za lata 2017 i 2018 nie został przeprowadzony, pomimo iż w uchwale budżetu Gminy Lipowa przekroczył próg obligatoryjny prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce i dopiero w dniu 1 października 2019 r. Gmina Lipowa zawarła umowę z podmiotem zewnętrznym o przeprowadzenie audytu za ww. lata. W wyniku realizacji ww. umowy audyt za lata 2017 - 2018 został przeprowadzony i udokumentowany.

Audyt za lata 2019 - 2020 został przeprowadzony i udokumentowany na podstawie odrębnej umowy zawartej przez Gminę Lipowa z podmiotem zewnętrznym w dniu 1 października 2019 r. Za gospodarkę finansową jednostki oraz realizację zadań związanych z audytem wewnętrznym odpowiedzialność spoczywała na p. Janie Góra – Wójcie Gminy Lipowa.

Wniosek nr 33

Zapewnić przeprowadzanie audytu wewnętrznego, jeżeli w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczy wartość 40.000.000,00 zł, stosownie do art. 274 ust. 3 i art. 275 oraz art. 276 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej